

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- הלכתא למשיחא 2.....
- א. לא שנא ציפוי עומד ולא שנא ציפוי שאינו עומד לא שנא חיפה את לבזבזין ולא שנא לא חיפה ... כלי מסמס נמי בטלי..... 2.....
- הלכה למעשה 2.....
- ב. בזמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר על אדם ועכשיו שאין בית המקדש קיים שולחנו של אדם מכפר עליו..... 3.....
- הלכתא למשיחא 4.....
- ג. ועשית קערותיו וכפותיו וקשותיו ומנקיותיו קערותיו אלו דפוסין כפותיו אלו בזיכין קשותיו אלו סניפין ומנקיותיו אלו קנים אשר יסך בהן שמסככין בהן את הלחם..... 5.....
- ד. לא סידור הקנים ולא נטילתן דוחות את השבת ... כיצד נכנס מערב שבת ושמתן ומניהן לארכו של שולחן ומוצאי שבת נכנס מגביה ראשיה של חלה ... ומכנים קנה תחתיה..... 6.....
- ה. ארבעה חלות צריכות שלשה קנים העליונה אינה צריכה אלא שנים לפי שאין עליה משאוי התחתונה אינה צריכה כל עיקר לפי שמונחת על טהרו של שולחן 6
- ו. כל אמות שהיו במקדש בינוניות חוץ ממזבח הזהב והקרן והסובב והיסוד..... 6.....
- ז. גובה המזבח כמה הוי עשר אמות..... 7.....
- ח. חוט של סקרא חוגרו באמצע כדי להבדיל בין דמים העליונים לדמים התחתונים 7
- ט. עולת העוף היה עולה בכבש ופנה לסובב ובא לו לקרן דרומית [מזרחית] ומולק את ראשה ממול ערפה ומבדיל ומוצה את דמה על קיר המזבח ואם עשאה למטה מרגליו אפילו אמה אחת כשירה..... 8.....
- י. מזבח היה שלשים ושתים על שלשים ושתים עלה אמה וכנס אמה זהו יסוד נמצא שלשים על שלשים ושני טפחים הוי ותו עלה חמש וכנס אמה זהו סובב נמצא עשרים ושמונה על עשרים ושמונה וארבע טפחים

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת מנחות

הוי וכי תימא כיון דלא הוי אמה לא השיב ליה מקום קרנות אמה מזה ואמה מזה נמצא עשרים ושש על עשרים ושש עשרין ושבע הוו לא דק מקום הילוך רגלי הכהנים אמה מזה ואמה מזה נמצא עשרים וארבע על עשרים וארבע.....9

יא. כל העזרה היתה אורך מאה ושמונים ושבע על רוחב מאה ושלושים וחמש ממזרח למערב מאה שמונים ושבע מקום דריסת רגלי ישראל אחת עשרה אמה ומקום דריסת רגלי הכהנים אחת עשרה אמה המזבח שלשים ושתיים בין אולם ולמזבח עשרים ושתיים אמה ההיכל מאה אמה אחת עשרה אמה אחורי בית הכפורת 11

דף צז.

הלכתא למשיחא

א. לא שנא ציפוי עומד ולא שנא ציפוי שאינו עומד לא שנא חיפה את לבזבזין ולא שנא לא חיפה ... כלי מסמס נמי בטלי

כבר התבאר במסכת חגיגה דף כו: ולעיל דף צו: שהשולחן¹ או הדולפקי שחיפן בשייש ושייר בהם מקום הנחת הכוסות מקבלין טומאה, ואם חיפה הכל טהור, בין בציפוי עומד בין בציפוי שאינו עומד בין שחיפה את לבזבזין בין שלא חיפן בין שהיו של עצים חשובים כגון אשכרוע וכיוצא בו בין שהיו של שאר עצים הואיל וחיפן כולן טהורין.

הלכה למעשה

¹ רמב"ם הלכות בליים פרק ו הלכה טו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ב. בזמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר על אדם ועכשיו שאינ בית המקדש קיים שולחנו של אדם מכפר עליו

כבר התבאר במסכת ברכות דף נה. ובמסכת הגיגה דף כז. שהשלחן דומה למזבח אם יאכיל בו את העניים². וגדולה הכנסת אורחים ששקולה כנגד כל הקרבנות, שנאמר ביחזקאל (מא, כב) המזבח שלש אמות וגו', וכתוב וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'. פתח במזבח וסיים בשלחן, לומר לך בזמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר, בזמן שאין בית המקדש קיים שלחנו של אדם מכפר עליו אם יאכיל בו העניים³ או שולח מנות לאין נכון לו⁴.

ואם אין לו עני ליתן לו בשעת אכילה לכפר עליו, אז ידבר דברי תורה בשעת אכילה, כי התורה מכפרת יותר מן הקרבנות. ואם הוא אוכל לבדו ואין לו עני ליתן לו, וגם אין אחר אתו בבית שיכול לדבר אתו דברי תורה, אז ילמוד עם עצמו בשעת אכילה⁵, וראוי שיקרא מזבח⁶, כמו שהמזבח נקרא מזבח מפני שזובחין עליו קרבנות, כן על ידי עסק התורה אדם זוכה יצרו.

² וכתב רבינו בחיי בספר שלחן ארבע שער א' וז"ל, והנה באזנינו שמענו ורבים ספרו לנו, בגדולים שבספרד והפרנסים בעלי אכסנאים, שנהגו מנהג נכבד מאד ונתפשט ביניהם מימים קדמונים, שהשלחן שלהם שהאכילו עליו את העניים, בלכתם לבית עולמם שעושיין ממנו ארון ולוחות שנקברים בהם. וכל זה לעורר ולקבוע בלבבות, כי האדם אילו יגיע שיאו לעב ויעלה עשרו לעושר המלך שלמה, לא ישא בידו מאומה מעמלו שיעמול תחת השמש, כי אם הטוב שעושה והצדקה שהוא מרחם את העניים, כמו שאמר (ישעיה נח, ח) והלך לפניך צדקך עכ"ל, וכן כתב בפרשת תרומה (שמות טז, ד).

³ משה משה עמוד גמילות חסדים חלק שני במעלת הצדקה פרק ט – בהכנסת אורחים

⁴ של"ה שער האותיות אות הקו"ף – קדושת האכילה (ב)

⁵ כי הוא כסותו לבדו לכסות עליו. וכן אמרו [הכמינן] ז"ל במסכת אבות (פ"ג מ"ו) מנין שאפילו אחד שיושב ועוסק בתורה ששכינה עמו כו'. ובמדרש רות (רות רבה פ"ה ס"ו) אמרו ז"ל, 'זיאל כל בעז וישת וייטב לבו' (רות ג, ז), שעסק בדברי תורה, שנאמר (תהלים קיט, עב) 'שוב לי תורת פיך' עכ"ל. נמצא, כי בכל מקום שאין עניים או הוא עצמו עני, יהיה שלחנו מזבח כפרה בעוסקו בתורה. של"ה שם

⁶ ורשב"ם ז"ל פירש, פתח הכתוב במזבח וסיים בשלחן (יחזקאל מא, כב), לומר שבזמן שבית המקדש קיים, אדם מתכפר על ידי הקרבנות ושיר הלויים, עכשיו במקום הקרבן מאכיל העניים, ובמקום השיר מדבר בדברי תורה, ויש נוהגים לשורר פזמונים או מזמורים אחר הסעודה, ומנהג יפה הוא להפטר מן העונש, אבל עיקר הדיבור הוא ממש לומר איזה דין או חידוש, פסוק או הגדה, כי שלש חלוקות הן, צדיקים גמורים הא דאמרן, בינונים המזמור, רשעים ולא כלום, עכ"ל. שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ואשרי המקיים שני דברים אלה על שלחנו, דהיינו דברי תורה ולפחות יאמר מזמור אחד⁷ וחלק לעניים, ואז הוי שלחנו השלחן אשר לפני ה', ונרצה לו לכפר עליו, כאמור.

ומצוה⁸ להניח על כל שלחן מלח קודם שיבצע, כי השלחן דומה למזבח והאכילה בקרבן, ונאמר: על כל קרבנך תקריב מלח (ויקרא ב, יג) והוא מגין מן הפורעניות.

והאכילה שאדם אוכל לחוק כחותיו⁹ ועי"ז יהיה בריא וחזק לעבודת ה', היא בקרבן¹⁰, והוא מגין מן הפורעניות.

ולפיכך אסור להרוג כינה על השלחן¹¹, וה"ה שלא לעשות עליו שום דבר מאוס ולא להניח עליו דבר מאוס, ובשם ספר הסידים (סי' תתק"כ) שלא להניח לילדים לפסוע על השלחן, ויהיה השלחן מכוסה במפה לכבוד הקדושה השורה על השלחן אשר לפני ה', והכלים שעליו נקיים. ונוהגים¹² לכסות הסכין בשעת בהמ"ז, דברזל מקצר ימי האדם ואינו דין שיהיה מונח על השלחן שדומה למזבח שמאריך ימי האדם ונאמר באבני המזבח, לא תניף עליהם ברזל וע"כ אחר שגמר אכילתו ורוצה לברך בהמ"ז מכסה הסכין ונהגו שלא לכסותו בשבת ויום טוב.

הלכתא למשיחא

⁷ ולפחות יאמר איזה מזמור אחר ברכת המוציא. שער הציון סימן קסז ס"ק כה

⁸ רמ"א או"ח קסז ה

⁹ מ"ב שם לא

¹⁰ רמ"א שם

¹¹ שער הציון שם ס"ק כו

¹² שו"ע או"ח קפ ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הַלְכַתָּא לְמִשְׁיַחַא בְּדֵף הַיּוֹמִי

מסכת מנחות

ג. ועשית קערותיו וכפותיו וקשותיו ומנקיותיו קערותיו אלו דפוסין כפותיו אלו בזיכין קשותיו אלו סניפין ומנקיותיו אלו קנים אשר יסך בהן שמסככין בהן את הלחם

כבר התבאר לעיל דף צו: שבעשיית השולחן נאמר (שמותר כה פסוק כג, כט) וְעִשִּׂיתָ שְׁלַחַן עֲצֵי שִׁטִּים וְגו'. וְעִשִּׂיתָ קְעָרֹתָיו וְכַפֹּתָיו וְקִשּׁוֹתָיו וּמִנְקֵיֹתָיו. וכבר התבאר שם שקְעָרֹתָיו אלו הדפוסין שבהם הכינו את הלחם¹³,

ושני הבזיכין¹⁴ שמניחין בהן הלבונה על השולחן בצד המערכות הן הנקראין כפֹתָיו.

וארבעה סניפין¹⁵ של זהב היו לשלחן מפוצלין בראשיהן שהיו סומכין בהן שתי המערכות של לחם הפנים, שנים מסדר זה, ושנים מסדר זה ועל הקרקע היו עומדים¹⁶. י"א¹⁷ שהם הנאמרים בתורה קְשׁוֹתָיו. וי"א¹⁸ שהם מְנַקְיֹתָיו.

וכ"ח קנים של זהב כל אחד מהן כחצי קנה חלול היו לו, ארבעה עשר לסדר זה וארבעה עשר לסדר זה. והם י"א¹⁹ שנקראים מְנַקְיֹתָיו. וי"א²⁰ שהם קְשׁוֹתָיו.

ודבר ברור בתורה²¹ שהוא שתיים עשרה חלות כל חלה שני עשרונים, ועורכין אותו שני סדרים, שש חלות בכל סדר, חלה על גבי

¹³ רמב"ם שם

¹⁴ רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ג הלכה יד

¹⁵ רמב"ם שם הלכה יג

¹⁶ לח"מ תמידין ומוספים שם הלכה ב

¹⁷ רמב"ם שם כגמ' להלן צו

¹⁸ דעת רש"י בחומש שם כדעת התרגום ועיי"ש ברמב"ן.

¹⁹ רמב"ם שם הלכה יד

²⁰ רש"י

²¹ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין שם הלכה ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

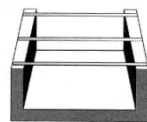
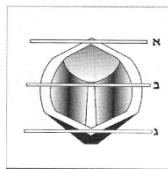
מסכת מנחות

חלה ובין כל שתי חלות שלשה קנים של זהב כדי שתהיה הרוח מנשבת בו²², וסומך כל מערכה בשתי סניפין.

ד. לא סידור הקנים ולא נטילתן דוחות את השבת ... כיצד נכנס מערב שבת ושמתן ומניחן לארכו של שולחן ומוצאי שבת נכנס מגביה ראשיה של חלה ... ומכניס קנה תחתיה

עוד התבאר לעיל שם שלא סדור הקנים²³ ולא נטילתן דוחה את השבת, אלא מערב שבת נכנס ושומטן ונותנן על הרצפה²⁴ לאורך השולחן, ובאחד בשבת²⁵ נכנס ומכניס את הקנים בין החלות.

ה. ארבעה חלות צריכות שלשה קנים העליונה אינה צריכה אלא שנים לפי שאין עליה משאוי התחתונה אינה צריכה כל עיקר לפי שמונחת על טהרו של שולחן

עוד התבאר לעיל שם שאלו הארבעה עשר קנים נותן החלה הראשונה על עצמו של שולחן ונותן בין ראשונה ושנייה שלשה קנים, וכן בין כל חלה וחלה שלשה קנים ובין ששית וחמישית שני קנים בלבד, לפי שאין על הששית אחרת נמצאו ארבעה עשר בכל מערכה ומערכה.

ו. כל אמות שהיו במקדש בינוניות חוץ ממזבח הזהב והקרן והסובב והיסוד

²² פי' ולא יתעפש ואף דקי"ל דסילוקן כסידורו מדכתיב לשום לחם חם ביום הלקחו מ"מ לא היו סומכין על הנס ותרע דכמה שולחנות של שיש היו במקדש כדי שלא יסריח הבשר אף דקי"ל לא הסריח בשר הקדש מעולם. מעשה רקח שם

²³ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין שם הלכה יא

²⁴ כס"מ שם דאילו על השלחן ממש לית להו מקום וכמש"כ התוס' צ"ז א' ד"ה לאורכו וכו' יעו"ש

²⁵ בגמ' איתא במוצאי שבת.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

מלבד גובה²⁶ המזבח כל אמות הבנין באמה בת ששה טפחים.

דף צז:

ז. גובה המזבח כמה הוי עשר אמות

י' אמות של גובה המזבח מהן באמה בת ה' טפחים, ומהן באמה בת ששה טפחים כמו שיבואר לפנינו.

וכבר התבאר במסכת זבחים דף נט: שמזבח שעשה²⁷ משה ושעשה שלמה ושעשו בני הגולה ושעתיד להעשות כולן עשר אמות גובה²⁸ באמה בת ששה טפחים כל אחד מהן, וזה הכתוב בתורה ושלש אמות קומתו מקום המערכה בלבד, כלומר משפת הסובב ומעלה, כמו שיבואר להלן.

מזבח של משה היה ט' אמות על ט' אמות ומזבח שהיה בבית ראשון היה כ"ח על כ"ח אמות, ומזבח שעשו בני הגולה וכן העתיד להבנות מדת ארכו ורחבו ל"ב אמות על ל"ב אמות עם היסוד והסובב.

ח. חוט של סקרא חוגרו באמצע כדי להבדיל בין דמים העליונים לדמים התחתונים

²⁶ רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ב הלכה ו

²⁷ רמב"ם שם הלכה ה

²⁸ וידוע דהלכה כרבי יוסי לגבי רבי יהודה ועוד דסתם גמרא בפרק שתי הלחם (מנחות דף צ"ו) כרבי יוסי ופירש"י וג' אמות קומתו במזבח הנחשת כתיב ונאמר להלן רבוע במזבח הזהב אמה ארכו ואמה רחבו רבוע ואמתים קומתו אף כאן גבהו פי שנים כארכו הרי י' אמות וכו' משפת סובב ולמעלה עד מקום הקרנות ולמטה הימנו ו' אמות וגובה הקרן אמה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

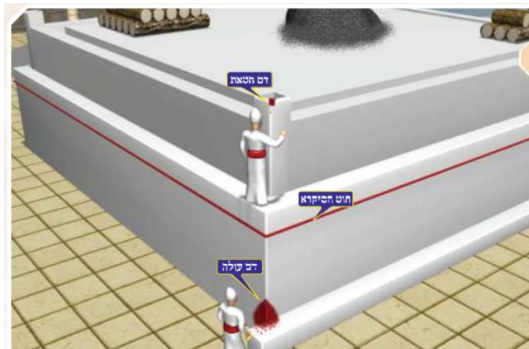
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

עוד התבאר שם דף נג. שחוט של סקרה²⁹ היה חוגר באמצע המזבח כששה טפחים מסוף הסובב ולמטה להבדיל בין דמים העליונים לדמים התחתונים³⁰, ונמצא גובהו מן הארץ עד מקום המערכה תשע אמות פחות טפח.

ט. עולת העוף היה עולה בכבש ופנה לסובב ובא לו לקרן דרומית [מזרחית] ומולק את ראשה ממזל ערפה ומבדיל ומוצה את דמה על קיר המזבח ואם עשאה למטה מרגליו אפילו אמה אחת כשירה

עוד התבאר שם דף נד. ודרף סד. שעולת העוף³¹ כיצד היתה נעשית, עולה לכבש ופנה לסובב ובא לו לקרן דרומית מזרחית והיה מולק שם את ראשה ממזל ערפה ומבדיל, וממצה דם הראש ודם הגוף על קיר המזבח למעלה מן החוט שבאמצע המזבח³² למרות שנתן מתחת לסובב ומתחת למקום עמידתו³³.

²⁹ רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ב הלכה ט

³⁰ ועי' בברייתא דמלאכת המשכן פי"א וז"ל חוט של סיקרא היה חוגרו באמצע להבדיל בין דמים העליונים לדמים התחתונים מחוט סיקרא ולמטה ה' אמות. ביסוד ונ' אמות כרכוב ואמה סובב ושם היו נותנים דמים הניתנים למטה. מחוט הסיקרא ולמעלה ה' אמות אמה קרנות ונ' אמה כרכוב ואמה כלה עורב עכ"ל וזהו כחידה ואין פותר. הדא דמשי"כ דאצל הסובב היו נותנים דמים הניתנים למטה והא הסובב היה למעלה מן החוט אמה ועוד כרכוב למטה נ' אמות מאי היא ועוד הא למעלה חשיב ג"כ נ' אמות כרכוב ומאי היא ועוד אמה כלה עורב מאי היא סוף דבר לא ידעתי פתר לה וה' יאיר עיני בזה. וע"ע ברש"י בחומש מש"כ בזה ואני מבטל דעתי נגד דעתו הקדושה. (ועי' בתרגום אונקלוס שתרגם כרכוב סובבא יעו"ש וברש"י). הר המוריה שם

³¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ו הלכה ב

³² בפ"ק דקנינים עולת העוף נעשית למעלה וכו' ואם שינה וכו' פסל. כס"מ שם.

³³ מה שציין בעין משפט כאן אות ה רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ז הלכה ט זה אינו ענין כלל שהתם איירי בחטאת העוף וכל מקום מן המזבח כשר למליקתה, ובלבד שיזה דמה למטה מאמצע המזבח, והיא הניתנת למטה ובגמ' איירי בעולת העוף הניתנת למעלה וצ"ע.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסנת מנחות

והתבאר עוד שם בדרה כו: שדם שמצותו³⁴ ליתן אותו למעלה מחצי המזבח שנתנו למטה הרי בשר הזבח פסול³⁵. לפיכך אם היה למטה מחוט הסיקרא בעולת העוף פסול. ואע"פ שדם שהניתן שלא במקומו פסול הקרבן אף על פי כן נתכפרו הבעלים בו כיון שהגיע דם למזבח, אף על פי שהגיע שלא במקומו הרי הוא כמו שהגיע למקומו³⁶ לכפר.

**י. מזבח היה שלשים ושתים על שלשים ושתים עלה אמה
וכנס אמה זהו יסוד נמצא שלשים על שלשים ושני
טפחים הוי ותו עלה חמש וכנס אמה זהו סובב נמצא
עשרים ושמונה על עשרים ושמונה עשרים ושמונה וארבע
טפחים הוי וכי תימא כיון דלא הוי אמה לא חשיב ליה
מקום קרנות אמה מזה ואמה מזה נמצא עשרים ושש על
עשרים ושש עשרין ושבע הוו לא דק מקום הילוך רגלי
הכהנים אמה מזה ואמה מזה נמצא עשרים וארבע על
עשרים וארבע**

³⁴ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ב הלכה י

³⁵ ועיין בתוספתא פ"ח דזבחים דאם קיבל בשני כוסות ונתן מכוס אחת למטה דהשני כשר יעו"ש. הר המוריה שם.

³⁶ עיין זבח תודה יז. שגם בהגיע לכבש חשיב מקומו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

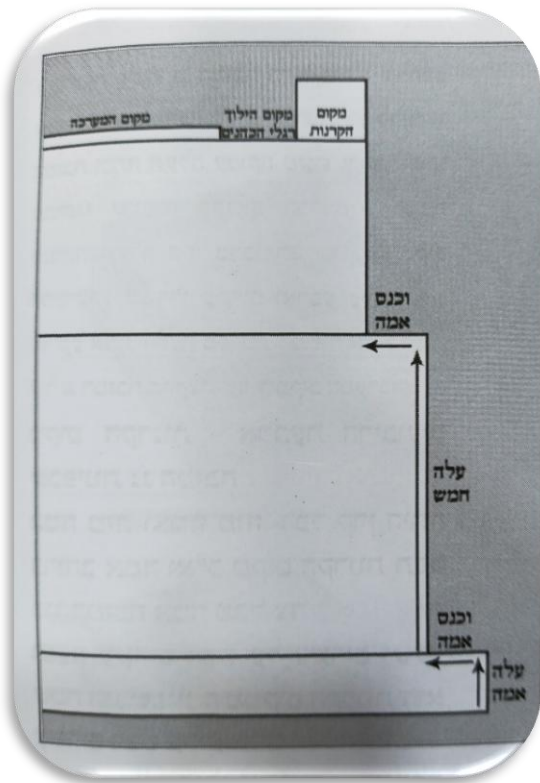
להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

עוד התבאר שם דף נד: שכך היתה מדרתו וצורתו, של המזבח שעשו בני הגולה וכן העתיד להבנות³⁷.

מדת ארכו ורחבו ל"ב אמות על ל"ב אמות בחלקו התחתון שהוא היסוד.

עלה אמה בת ה' טפחים וכנס אמה בת חמשה טפחים זהו יסוד.

נמצא רוחב שלשים אמה ושני טפחים על רוחב שלשים אמה ושני טפחים.

עלה חמש אמות בנות שש טפחים שהם שלשים טפחים וכנס אמה בת חמשה טפחים זהו סובב.

עלה שלוש אמות של ששה טפחים שהם י"ח טפחים זהו מקום המערכה.

נמצא רוחבו שמונה ועשרים אמה וארבעה טפחים על כ"ח אמה וד' טפחים. עלה י"ח טפחים וכנס לקרן זוית של הי"ח בנין חלול מרובע לכל ארבע קרנות.

ומקום הקרנות אמה מזה ואמה מזה סביב, וכן מקום רגלי הכהנים אמה סביב נמצא מקום המערכה רוחבו עשרים וארבע אמות וארבעה טפחים על עשרים וארבע אמות וארבעה טפחים.

גובה כל קרן וקרן אמה בת חמשה טפחים, ורובע כל קרן אמה על אמה של ששה טפחים, וארבע הקרנות חלולות היו מתוכן, וגובה מקום המערכה י"ח טפחים, נמצא חצי גובה המזבח כ"ט טפחים מסוף הסובב ולמטה.

³⁷ רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ב הלכה ה - ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסנת מנחות

והתבאר שם דף סב. שארבע קרנות³⁸ של מזבח ויסודו ורבונו מעכבין³⁹, וכל מזבח שאין לו קרן יסוד וכבש וריבוע הרי הוא פסול שארבעתן מעכבין.

אבל מדת ארכו ומדת רחבו ומדת קומתו אינן מעכבין, והוא שלא יפחות מאמה על אמה ברום שלש אמות⁴⁰ כשיעור מקום המערכה של מזבח מדבר, וי"א⁴¹ שצריך שיהיה חמש על חמש אמה.

יא. כל העזרה היתה אורך מאה ושמונים ושבע על רוחב מאה ושלישים וחמש ממזרח למערב מאה ושמונים ושבע מקום דריסת רגלי ישראל אחת עשרה אמה ומקום דריסת רגלי הכהנים אחת עשרה אמה המזבח שלישים ושתיים בין אולם

³⁸ רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ב הלכה יז

³⁹ בכל מקום שנא' המזבח לעכב דהמזבח משמע כשהוא כן הוא דמיקרי מזבח ואי לא לא ובקראן כתיב קרנות המזבח וביסוד כתיב אל יסוד המזבח ובכבש כתיב אל פני המזבח והוא הכבש שהוא פניו של מזבח שעולין לו דרך שם ובריבוע כתיב רבוע יהיה המזבח. כס"מ. צע"ק הא אצל כרכב כתיב נמי המזבח ורבי ס"ל דהיינו כיור ור"י בר"י ס"ל דהיינו סובב (יעו"ש ס"ב א') ומ"מ בין למר ובין למר מעכב כדאיתא התם בש"ס ואנן כמאן ס"ל דלא פסיל שום חד מינייהו ורש"י ז"ל בסוכה כתב שם וז"ל ר"י בר"י אומר אף הסובב מעכבו דסבר כרכב המזבח זה הסובב והרי נאמר בו המזבח ורבנן ס"ל זהו הכיור והכי אמרינן בזבחים וכו'. יעו"ש וא"כ הו"ל לומר דהכיור מעכב ובאמת לא קחשיב שם רק ד' דברים וכ"מ דפריך התם בזבחים אלא מעתה כיור לר' וסובב לר"י בר"י וכו' משמע דלברייתא לא מעכב לא זה ולא זה וצע"ק וה' יאיר עיני. הר המוריה שם. ועיין זבח תודה שם שתי' דלמסקנא דתרצי' תרי הוי חד לנוי והוא כשיטת רבי מסתברא שהוא רק למצוה, אבל הסובב לא מעכב, אפילו כיור דמעכב לרבי (זבחים ס"ב ע"א) הוא רק במזבח הנחושת ולא כשנבנה באבנים, כמו הרשת (מכבר) שלא היה במזבח אבנים. שארית נתן שם

⁴⁰ באמת בש"ס לא נזכר מגובהה כמה יהיה רק נזכר שם רחבו וארכו ואולי רבינו אזיל לטעמיה לעיל הלכה ה' והלכה ח' דהוה מקום המערכה הוא קורא משפת סובב ולמעלה ובש"ס (ס"ב א') איתא דבעינן מקום המערכה שיהיה שוה למזבח של משה יעו"ש א"כ ס"ל לרבינו כל מה שכתבה התורה בפירושו במזבח של משה זה מעכב וכיון דכתיב שלש אמות קומתו ה"ז מעכב. הר המוריה שם. אולם עיין בכרוב ממשח שם ואם נאמר דרבינו יליף לה מרוחב דשיעור של משה אית ביה קפידא א"כ בעינן י' אמות לעכובא כשל משה שמקום המערכה גבוה מן הארץ י' אמות כמ"ש לעיל ריש פרקין וי"ל דסובר רבינו דמדלא קפדינן גבי רוחב אלא אשיעור המערכה בלבד ממילא נשמע ה"ה לגובה דלא קפדינן אלא אגובה דמקום מערכה והו' אמות האחרים לא נאמרו אלא אם יש רוחב אליהם וכיון שהרוחב אינו מעכב ממילא הגובה אינו מעכב והיינו שלא ביאר הכתוב אלא ג' אמות גובה בלבד שהם לעיכובא.

⁴¹ שיטת רש"י עיין תורת הקדשים שם ל ובזבח תודה ד"ה וכמה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ולמזבח עשרים ושתיים אמה ההיכל מאה אחת עשרה אמה אחורי בית הכפורת

כבר התבאר במסכת יומא דף טז: אחר החיל התחילה העזרה שהיא מחנה שכינה, והעזרה לא היתה מכוונת באמצע הר הבית, והיא רחוקה מדרום של הר הבית מבכל הרוחות ולמערב היא קרובה יתר מכל הרוחות ולצד צפון היא רחוקה ממה שלצד מערב ולצד מזרח היא רחוקה יותר ממה שלצד צפון, ונמצא דלמערב היא יותר קרובה ואח"כ צפון ואח"כ מזרח ואח"כ דרום.

אורך העזרה⁴² מן המערב למזרח מאה שמונים ושבע אמה.
 $187 = 11 + 100 + 22 + 32 + 11 + 11$

וזהו חשבונן – העזרה היתה מוקפת חומה והמרחק מכותל מערבי של העזרה עד כותל ההיכל כלומר הכותל שאחורי הקדשי קדשים י"א אמה. אורך ההיכל כולו שהוא כולל האולם מאה אמה⁴³, בין האולם ולמזבח עשרים ושתיים אמה, המזבח שלושים ושתיים אמה, מקום דריסת רגלי הכהנים והוא הנקרא עזרת כהנים אחת עשרה אמה, מקום דריסת רגלי ישראל והוא הנקרא עזרת ישראל אחת עשרה אמה.

ורוחב העזרה מן הצפון לדרום מאה ושלושים וחמש אמה.

⁴² רמב"ם שם פרק ה הלכה יב – טז

⁴³ ההיכל שבנו בני גולה היה מאה אמה על מאה אמה על רום מאה. רמב"ם שם פרק ד הלכה ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

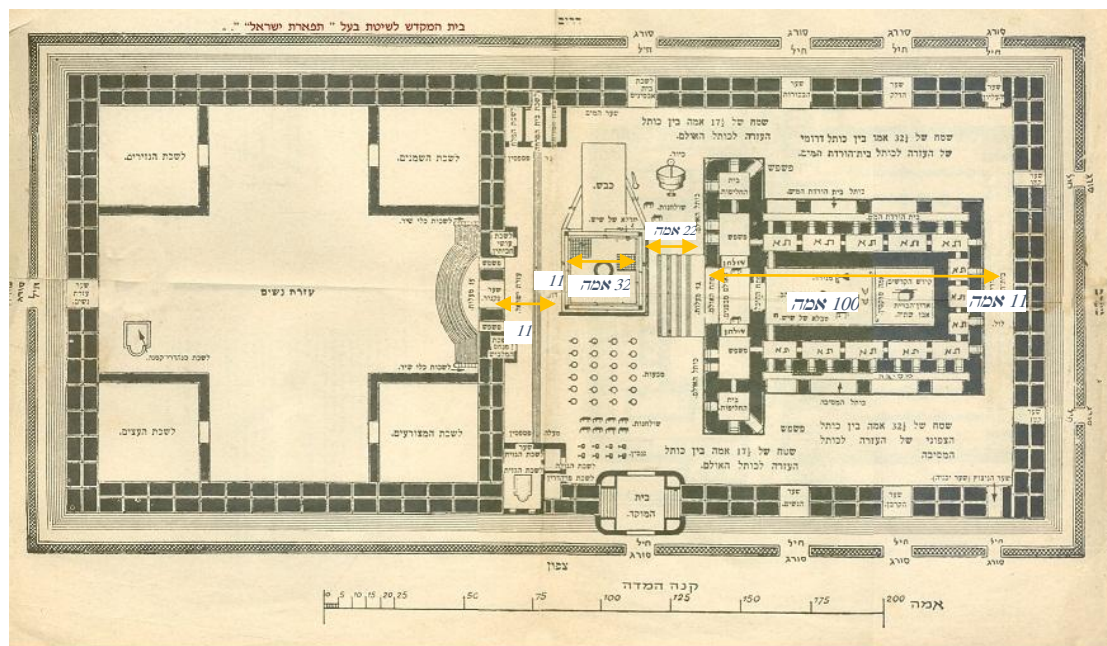
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

$$135 = 8+12.5+8+24+8+32+30+12.5$$

וזהו חשבונן: מכותל צפוני של עזרה עד בית המטבחים שמונה אמות, בית המטבחים י"ב אמות ומחצה, ושם תולין ומפשיטין את הקדשים בצדו. מקום השולחנות שמונה אמות ובו שולחנות של שיש שמניחין עליהן הנתחים ומדיחין את הבשר לבשלו, ושמונה שלחנות היו, ובצד מקום השלחנות מקום הטבעות כ"ד אמה, ושם שוחטין את הקדשים. ובין מקום הטבעות והמזבח שמונה אמות והמזבח ל"ב, והכבש שלשים⁴⁴, ובין הכבש ולכותל דרומי י"ב אמה ומחצה, מכותל צפוני של עזרה עד כותל המזבח שהוא רוחב ששים ומחצה, וכנגדו

מכותל צפוני של עזרה עד כותל המזבח שהוא רוחב ששים ומחצה, וכנגדו מכותל האולם עד כותל מזרחי של עזרה שהוא אורך ע"ו אמות, כל המרובע הזה הוא הנקרא צפון והוא המקום ששוחטין בו קדשי קדשים

⁴⁴ דאע"ג דגם הוא היה ל"ב אך שני אמות נבלעו במזבח. ערוה"ש העתיד שם יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

לדעת הרמב"ם כל הר הבית היה מקורה ויש מי שאומר⁴⁵ שגם בהר הבית לא היה הקירווי רק כנגד האצטבאות ולכו"ע העזרה לא היתה מקורה שהרי המזבח עמד שם שעשנו עולה למעלה.

⁴⁵ תוי"ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

